

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.I.62/2023/11.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2023. szeptember 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2023. március 9. napján kihirdetett B.107/2022/28. szám alatti ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 14.400,- (tizennégyezer-négyszáz forint) Ft bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

I n d o k o l á s :

[1] A Győri Törvényszék 2023. március 9. napján kihirdetett B.107/2022/28. számú ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt1 vádlottat emberölés bűntettének kísérletében [Btk.160. § (1) bekezdés].

[2] A bíróság ezért - mint erőszakos többszörös visszaesőt - életfogytig tartó fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott 25 év letelte után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen Terhelt1 vádlott az ítélet valamennyi rendelkezése, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[4] A vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában a perbeszédében előadottakkal egyező indokok mentén elsődlegesen védence jogos védelmi helyzetére hivatkozva büntethetőséget kizáró ok megállapítását, védence felmentését, ugyancsak a perbeszédében hivatkozott okok mentén a másodlagos indítványában a bizonyítottság hiányában történő felmentését kérte. A fentiek szerinti megváltoztatás elmaradása esetére az enyhébb büntetés kiszabása mellett érvelt.

[5] A vádlott az ítéltáblához írt beadványában továbbra is arra hivatkozva kérte felmentését, hogy ő volt a megtámadott és jogos védelem okán kérte felmentését.

[6] A Győri Fellebbviteli Főügyészség Bf.134/2023/1-I. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak és rögzítette, hogy a bejelentett fellebbezések irányára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet teljes körű felülbírálatának van helye.

[7] Rámutatott, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, melynek során nem vétett sem feltétlen, sem relatív perjogi hibát, amely a bizonyítás törvényességét érintené, vagy az érdemi felülbírálatot akadályozná. Kifejtette, hogy a törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve megalapozott

tényállást állapított meg, amit annyiban kell helyesbíteni az igazságügyi orvosszakértői vélemény és a szakértő tárgyaláson tett nyilatkozata alapján, hogy a sértett bal felkarján és a jobb alkarján található sérülések „védekező sérülések”. Amellett érvelt, hogy a törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat megfelelően értékelte, melynek során mérlegelő tevékenysége körébe vonta a vádlotti vallomások, a tanúk vallomásait, a bűncselekmény helyszínén fogatosított eljárási cselekményeket dokumentáló iratokat, a sértettől készített igazságügyi orvosszakértői véleményt, valamint a vádlottól készült igazságügyi pszichiáter és pszichológus szakértői véleményt is. Hangsúlyozta, hogy megindokolta, hogy a vádlott tagadását miért vetette el, és alapította a tényállást a további személyi és tárgyi bizonyítékokra.

[8] Az irányadó tényállásból törvényesnek és okszerűnek látta a vádlott bűnösségére vont következtetés, a cselekmény minősítését pedig helytállónak találta.

[9] Az ítélet hiányosságaként értékelte, hogy megfelelő jogi indokolást nem tartalmaz, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének e körben történő kiegészítését indítványozta a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatában példálózó jelleggel felsorolt tényezők vizsgálata alapján.

[10] Álláspontja szerint a törvényszék törvényesen állapította meg, hogy a vádlott a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. c) és k) pontok, 31. c) pont alapján erőszakos többszörös visszaesőnek minősül, melyet az ítélet 4./ és 5./ pontjaiban ismertetett ítéletek alapoznak meg.

[11] Kifejtette, hogy a törvényszék a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket helytállón feltárta, azonban azoknak jelen ügyben érdemi jelentősége nincs, mivel a vádlottal szemben a Btk. 90. § (2) bekezdése alapján mérlegelést nem tűrően kellett életfogytig tartó szabadságvesztés büntetést kiszabni. A feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjának, - ami a törvényben meghatározott minimális tartam meghatározása - szintén megfelel az anyagi jog szabályainak. Az ítélet egyéb rendelkezéseit törvényesnek, pontosnak találta azzal, hogy felhozta, az elsőfokú ítélet szerkesztése nem felel meg a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás 27/A. § (13) bekezdése előírásainak.

[12] Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezésekkel támadott ítéletet - a jogi indokolással történő kiegészítését követően - hagyja helyben.

[13] A fellebbezési nyilvános ülésen a vádlott védője fellebbezési kérelmét valamennyi ott megjelölt okból fenntartotta és fellebbezése írásbeli indokolásával egyező nyilatkozatot tett.

[14] A fellebbviteli főügyésztség képviselője ugyancsak fenntartotta az átiratban írtakat, és nyomatékosította, hogy a vádlott egyáltalán nem volt jogos védelemi helyzetben, a sértett nem intézett jogtalan támadást a vádlott ellen. Ismét hangsúlyozta, milyen jogi indokok mentén állapítható meg a vádlott ölési szándéka és felhívta a figyelmet az előéleti adatokban történt elírásra. Az életfogytig tartó szabadságvesztés törvényben előírt kötelező alkalmazására és a feltételes szabadság kedvezményének törvényi minimumban történő

megállapításának helyességére hivatkozott még. Az elsőfokú bíróság ítéletének - jogi indokolással történő kiegészítését követő - helybenhagyását indítványozta.

[15] Terhelt1 vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozatában elsődlegesen felmentését kérte az őt ért támadásra, védekezésére tekintettel. Másodlagos kérelmében, tekintettel arra, hogy a büntetését eltúlzottnak találta, annak enyhítését kérte.

[16] Az ítéltábla a fellebbezések irányára tekintettel az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen felülbírált, vizsgálva az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását is.

[17] Az eljárása során a törvényszék abszolút eljárási szabálysértést nem követett el, olyan - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a vádemelés után a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - eljárási szabályszegést, amely másodfokon akadályos lett volna az érdemi felülbírálatnak, vagy amely az elsőfokú ítéletet eljárási szempontból felülbírálatra alkalmatlanná tenné, az ítéltábla a törvényszék eljárásában ugyancsak nem észlelt.

[18] A törvényszék a vádbeli cselekmény kapcsán törvényes, alapos, mindenre kiterjedő bizonyítást folytatott le. A vádlott védekezése az eljárás során végig az volt, hogy a sértett támadt rá a lépcsőházban, ő védekezett, eközben sérült meg a sértett. A bíróság a bizonyítási eljárás során meghallgatta a vádlottat, a sértettet, annak feleségét és a cselekmény körülményei vonatkozásában a szomszéd lakót, a tárgyaláson meghallgatta az igazságügyi orvosszakértőt. A sértett lányának vallomását a bizonyítási eljárás során a törvényszék felolvasással a bizonyítás anyagává tett. Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően ismertette továbbá a releváns okirati bizonyítékokat, így valamennyi bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett, a vádlott és a védelem a bizonyítás anyagát megismerhették, azzal kapcsolatos álláspontjukat kifejezhették, védekezésüket előterjeszthették. A törvényszék a tisztességes eljárás feltételeit biztosította, a vádlott és védője szabadon élhettek kérdezői, észrevételezői, indítványtételi jogukkal.

[19] A törvényszék a vádlotti védekezés mentén végig haladva értékelte és vetette össze a bizonyítékokat, és helytállóan állapította meg, hogy logikus mérlegelés eredményeként nem lehet más következtetésre jutni, mint hogy a vádlotti védekezés elfogadhatatlan, azt az egyéb bizonyítékok így a sértett, a sértett lányának és feleségének vallomása, valamint az ügyben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításai alapjaiban cáfolják.

[20] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában teljeskörűen számot adott a büntetőeljárás során feltárt valamennyi bizonyítékról, azokat megvizsgálta, részletesen elemezte, és azonos szempontok szerint értékelte, az így tett ténymegállapításai a másodfokú bíróság megítélése szerint összhangban állnak a bemutatott bizonyítékokkal. A törvényszék logikus érveléssel vetette el a jogos védelemre való vádlotti védekezést.

[21] A vádlott volt az, aki eleve már a lépcsőházba jogellenesen, a bejárat kapu berúgásával került be, majd amikor elsőként a sértett lánya felszólította a távozásra, ennek nem tett eleget. Ekkor lépett közbe a lakásból időközben előjövő sértett, aki ugyancsak felszólította a vádlottat a távozásra, aki ehelyett az őt kiterelni igyekvő sértett felső testét, mellkasát elkezdte lökdöszni, vagyis ő lépett ebben a helyzetben a jogtalanság talajára. Azzal, hogy a sértett arcra mért ökölcsapását viszonzozta, úgymond beleállt az adott helyzetbe, vagyis jogos védelmi helyzetre nem hivatkozhat.

[22] A jogos védelemre való védelem általi hivatkozásnak a megalapozottságára irányuló tények az eljárásban nem merültek fel, annak megállapítását lehetővé tevő körülmények teljesen ellentétesek a tényállásban írtakkal. A megállapított tényállás a felmerült bizonyítékoknak megfelelő, a tényállás felülmérlegelésére azonos bizonyítékok mellett nincs ok és lehetőség sem. A tényállásban nem került megállapításra, hogy a sértett támadt először - ezt csak a vádlott állította - erre semmilyen objektív adat nem is merült fel az eljárás során.

[23] A felmentésre irányuló vádlotti és védelmi fellebbezés mindezekből következően az elsőfokú bíróság törvényes mérlegelő tevékenységét támadja, a bizonyítékok újraértékelésére irányul. A vallomásokban szereplő ellentmondásokat a törvényszék értékelte, és azok alapján vont le következtetést a tényállásra.

[24] A másodfokú eljárásban a logikai hibáktól mentes indokolás esetén nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, ezért a fellebbezés e körben eredményre nem vezethetett, így az ítéltábla azt nem találta alaposnak.

[25] A törvényesen lefolytatott bizonyítást követően megállapított tényállás túlnyomó részt a bizonyítás anyagának megfelelő, a Be. 592. § (1) bekezdés a)-b) és (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól alapvetően mentes, azt csak a sérülések vonatkozásában és a vádlott előéleti adataiban kellett pontosítani, melyet az iratok tartalma alapján a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az ítéltábla akként tett, meg hogy rögzítette:

- A Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.B.10.579/2021/27. számú, 2022. március 3. napján jogerőre emelkedett ítéletével a 3.) pont alatti ítéletben szereplő szabadságvesztés végrehajtását rendelte el és a 4.) pont alatti ítélettel kapcsolatban engedélyezett feltételes szabadságot szüntette meg.

- A tényállásban az 5. oldal 6. bekezdésében a sértett sérüléseinek leírását azzal egészíti ki, hogy a sértett bal felkarján és a jobb alkarján található sérülések védekezési sérülések voltak.

[26] A fentiek szerint történt pontosítással az ítéleti tényállás a bizonyítás eredményének megfelelő, immár teljes mértékben megalapozottá vált, amely mentes a Be. 593. §-ban írt hiányosságoktól.

[27] Az ítéltábla a Be. 593. § (3) bekezdése szerint a pontosított és kiegészített tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet, mely tényállás azonos bizonyítékok mellett a

fellebbezési eljárásban - a felülmérlegelési tilalom folytán - nem támadható és írható felül, az a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[28] A törvényszék a megalapozott tényállásból okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére és a terhére megállapított bűncselekmény minősítése és megnevezése is mindenben megfelel az anyagi jog szabályainak, az ehhez fűzött jogi indokolással azonban adós maradt.

[29] Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatában példalózó jelleggel felsorolt tényezők vizsgálata alapján lehet az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló tudattartalmára következtetést levonni, ez ad iránymutatást a testi épség és élet elleni bűncselekmények elhatárolása szempontjából is.

[30] A tárgyi tényezők körében az elkövetés eszközét, az elkövetés körülményeit és módját, a sérülés helyét és jellegét, az elkövető kijelentéseit, az elkövetés utáni magatartását és kijelentéseit, míg az alanyi tényezők körében az elkövető személyi tulajdonságait, a cselekményt kiváltó indító okot, a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamatot, az elkövetőnek a sértetthez fűződő viszonyát és egyéb alanyi mozzanatokat kell számbavenni.

[31] A cselekmény elkövetéséhez használt eszköz egy 8 cm pengehosszúságú olló volt, ami az emberélet kioltására kétségtelenül alkalmas. Az elkövetés módja és körülményei tekintetében azt kell rögzíteni, hogy a sértettet a dulakodás során 6 sérülés érte, melyből 4 egyértelműen abból ered, hogy a vádlott négy alkalommal szúrta meg a sértett testét, legalább kis-közepes erővel, melyből kétszer ugyanazt a testtájékot, a sértett felsőtestét, mellkast támadta. A sértett a vádlottnál 15 évvel idősebb volt, gyengébb erőnléttel rendelkezett. A bántalmazással érintett testtájék, a mellkas, köztudomásúan létfontosságú szerveket (szív, tüdő, illetve nagyerek) rejt. Valamennyi szúrás kis-közepes erejű volt. Az egyik szúrás, a kulcs-csont alatti verő- és visszér, illetve egyéb nemesebb képletek vetületében érvényesült, ez magánban hordozta az életveszélyes sérülés kialakulásának reális veszélyét. A súlyosabb eredmény elmaradása a sértett védekezésének tudható be, amelyet jól mutat, hogy a sértett bal felkarján illetve a jobb alkarján védekező sérülések keletkeztek. Mind a 6 sérülés szúrt sérülés, mely alapján szó sincs kaszáló, hadonászó mozdulatokról a vádlott részéről, hiszen ez esetben hámkarcolásos sérülések jöttek volna létre. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a sértett az arcát ért öklütéstől még a szúrások előtt egyensúlyát veszítve a földre, az eldőlő kerékpárra esett, onnan próbált feltápászkodni, amikor a vádlott megragadta ruházatát és a falhoz szorította, ilyen helyzetben érték a szúrások a sértettet, vagyis lehetősége sem volt a menekülésre, a szúrások eredményesebb kivédésére. A sértett bár magasabb, mint a vádlott, 15 évvel idősebb is, lényegében kiszolgáltatott helyzetben tűrte a vádlotti támadást. A fenti eszközzel és erővel végrehajtott támadása azonnal, vagy rövid időn belül a halál bekövetkezésének a lehetőségét hordozta magában.

[32] A vádlott a támadást megelőzően, illetve közben többször megfenyegette a sértettet: „ne kötözködjön vele, mert megbánja”, „ellátja a baját”. Ezek a kijelentések többféle megnyilvánulási formát takarhatnak, azonban, ha a vádlott előéleti adatait, elítéléseit nézzük, figyelemmel a róla készült igazságügyi pszichiáter szakértői vélemény megállapításaira is kimondható, hogy a vádlott személyiség szerkezetétől nem énidegen az agresszív fellépés,

antiszociális személyiség fejlődés jellemzi, a hasonló helyzeteket erőszakkal próbálja megoldani.

[33] Az alanyi tényezők körében kiemelendő, hogy a vádlottat korábban már számos alkalommal ítélték el erőszakos bűncselekmény miatt, azaz személyiségére jellemző, hogy a konfliktusos helyzetek rendezésének a módjaként az erőszak alkalmazását választja. Korábbi emberölés büntetvének kísérlete miatti elítélésénél szintén szűrőeszközt, kést használt, mellyel többször megszúrta áldozatának a mellkasát. Ez az elkövetési mód tehát nem éniidegen számára. A vádlott és a sértett korábban nem ismerte egymást, a támadást megelőző percekben alakult ki közöttük nézeteltérés, azonban a sértett megölésének rögtönös szándéka ugyanúgy megalapozza az élet elleni bűncselekmény megállapítását, mint annak előzetes elhatározása. Az, hogy a vádlott konkrét ölésre utaló kijelentést nem tett, nem gyengíti az ölési szándék következtetési alapját. A vádlott a bántalmazást csak akkor hagyta abba, amikor a sértett családtagjai megjelentek, majd ezt követően a sértett sérüléseivel kapcsolatban közömbösséget mutatva menekült el a helyszínről.

[34] Ha ezeket a tényezőket összevetjük, akkor kimondható, hogy a vádlott tudatnak át kellett fognia cselekménye lehetséges következményeit, vagyis, hogy a sértett mellkasának 4 alkalommal történő megszúrása nála életveszélyes állapot kialakulásához vezethet, eziránt közömbös maradt, abba belenyugodva cselekedett, így az élet elleni bűncselekményét eshetőleges szándékkal követte el. Az, hogy a sértett „csak” 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, a védekezésének volt köszönhető.

[35] Vizsgálta a másodfokú bíróság azt is, hogy önkéntes elállásról lehet-e jelen ügyben beszélni. Az ítéltábla egyértelműen azt állapította meg, hogy szóba sem jöhet az önkéntes elállás megállapíthatósága a vádlott oldalán, mivel a vádlott nem önként hagyott fel adott magatartásával, hanem azért, mert egyrészt az olló fogórésze eltört, annak vágó felülete benn maradt a sértett testében, másrészt a sértett lánya és felesége sikongatásának hatására futott, mintegy menekült el a helyszínről.

[36] Ugyancsak a jogi indokolás körében említendő, hogy a törvényszék törvényesen állapította meg, hogy a vádlott a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. c) és k) pontok, 31. c) pont alapján erőszakos többszörös visszaesőnek minősül, azt azonban nem rögzítette, hogy ezt a tény az ítélet 4./ és 5./ pontjaiban ismertetett ítéletek alapozzák meg.

[37] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket a törvényszék helyesen tárta fel.

[38] A vádlott terhére megállapított bűncselekményt a törvény 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

[39] A Btk. 90.§ /2/ bekezdése értelmében, az erőszakos többszörös visszaeső vádlott esetében, az ezt a minőségét megalapozó bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a kétszeresére emelkedik. Ha a büntetési tétel így felemelt határa meghaladja a 20 évet, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntetendő az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni.

[40] A bíróságok eltérően értelmezték, illetve eltérő gyakorlat alakult ki abban a kérdésben, hogy az erőszakos többszörös visszaeső terhelt az életfogytig tartó szabadságvesztésből bocsátható-e feltételes szabadságra. A Btk. 44.§ /2/ bekezdés a/ pontja úgy szól, hogy az erőszakos többszörös visszaeső az életfogytig tartó szabadságvesztésből nem bocsátható feltételes szabadságra. A helyes értelmezés érdekében a Kúria 3/2020.BJE határozata ad útmutatást, mely szerint az erőszakos többszörös visszaesővel szemben az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a feltételes szabadságból való kizárására csak a 44.§ /1/ bekezdésében írt bűncselekmények miatt van helye, vagyis jelen esetben ez akkor lenne érvényes, ha a vádlott az emberölés kísérletének minősített esetét követte volna el. Ez alapján Terheltl vádlott feltételes szabadságra bocsátásának nincs törvényi akadály, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának az elsőfokú bíróság általi a legrövidebb 25 évben történő meghatározása törvényes, azonban ennél enyhébb büntetés nem szabható ki, ekként a büntetés enyhítésére sincs törvényes lehetőség.

[41] Az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is és megállapította, hogy az ítélet járulékos rendelkezései is törvényesek.

[42] Mindezek alapján a Győri Ítéltábla a Győri Törvényszék 2023. március 9. napján kihirdetett B.107/2022/28. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[43] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről az ítéltábla a Be. 613.§ /1/ bekezdése szerint rendelkezett.

Győr, 2023. szeptember 26.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k.	Szalai dr. Joánovits Krisztina s.k.	dr. Élő András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

Záradék:

Ezzel a végzéssel a Győri Törvényszék 2023. március 9. napján kelt B.107/2022/28. számú ítélete 2023. szeptember 26. napján jogerőre emelkedett.

Győr, 2023. szeptember 26.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k.
a tanács elnöke